

## Az egyházi esztendő utolsó előtti (reménység) vasárnapja

► Mt 25,31–46

Isten irgalmából élni és cselekedni...

### *A vasárnap jellege*

Az egyházi esztendő utolsó vasárnapjai a végidő, az utolsó ítélet felé fordítják a tekintetünket. Olyan bibliai történetek kerülnek a szemünk elé, melyek életünk és Istennel való kapcsolatunk rendezésére helyezik a hangsúlyt. A bevezető zsoltár (Zsolt 143,1.2.7.8.) őszinte vallomás arról, hogy senki sem

igaz az Úr előtt. Az Úr ítéletre jön, fel kell készülnünk a fogadására. Reménység vasárnapját az öröm és félelem kettőssége hatja át. Öröm, mert érkezik az Úr, de egyfajta félelem is, mert egy élő sem igaz előtte. De mégis van reménységünk Krisztusban. Az igehirdetési alapige az Emberfia eljövételéről beszél, aki előtt a népek felsorakoznak, hogy elválassza azokat egymástól, akik örök életre vagy örök kár-

hozatra jutnak (Mt 25,31–46). Pál apostol a kitartó hit áldásairól beszél (2Thessz 1,3–10) az újszövetségi lekciónban. Az méltó Isten országára, aki még a szenvedést is vállalta érte. Pál azokról is szól, akik nem jártak hitben földi életük során. Az ószövetségi lekción Jeremiás prófétától származik (Jer 8,4–7), aki Izrael konokságáról és a megtérés hiányáról beszél. A vasárnap igéi egymást kiegészítve hirdetik, hogy még tart a kegyelem ideje, amelyben az egyház tagjainak fel kell készülniük az Úr érkezésére. Nem félelemmel, hanem reménységgel.

### *Amit a textusról tudni kell*

Textusunk Máté eszkatologikus beszédgyűjteményének (Mt 24–25) méltó lezárása. Mt 25-ben található példázatok (a tíz szűzről: éberség, felkészülés; a talentumokról: hűség, karizmákkal való élés) felkészítik és elvezetik az olvasót az utolsó ítélethez.

Az Emberfia királyként (Dán 7,13–14) jelenik meg, aki a nép számára jól ismert pásztor képében szétválasztja egymástól a juhokat és a kecskéket. Az Emberfia, a Krisztus, aki mennyei dicsőségben angyalával jön el, és isteni dicsőségének trónusára ül. Az ítélet az egész embervilágra kiterjed. Az eredeti görög kifejezés (*ta ethné* – 'minden nép') ugyanis az Izraelen kívüli, mai szóval élve pogány népeket jelöli meg.

A juhok és kecskék képe többször is megjelenik a Bibliában, fontos üzenetet közvetítve a számunkra. Igénk szempontjából nem mellőzhetjük János evangéliumának a „jó pásztorról” szóló részét (Jn 10). Jézus az ővét „juhoknak” nevezi. A juhok ismerik a pásztoruk hangját, ezért hallgatnak rá, és bizalommal követik őt (Jn 10,27). Valódi követésről van-e szó? Az ítélet napján sorsdöntővé válik, mert nem a vallásos ismeret vagy a vallásgyakorlás, hanem a hitben járás gyümölcse, azaz az irgalmasság gyakorlása kerül mérlegre. Isten irgalmának megtapasztalása ugyanis hálára és az irgalmasság gyakorlására kell, hogy indítsa az embert (Ézs 58,7).

Akik megtapasztalták a kegyelmet, de ma-

guk azt nem gyakorolják másokon, azok ítéletet vonnak magukra (Jak 2,13; Mt 18,33kk). Az ítélet mércéje nem egyszerűen az embertársi szeretet, a jó cselekedet, a tudatos jótékonykodás, hanem a megtapasztalt isteni kegyelemre válaszoló irgalmasság. Ez a szeretet a Krisztushoz tartozásból fakad, és az élő hit gyümölcse. A cselekvők számára teljesen észrevétlen, hiszen a mindennapi életfolytatásuk része, ezért a juhok (áldottak, akiknek nincs számítás a tetteikben, az embert embernek látták, és ez indította őket könnyörületre) és a kecskék (átkozottak, mert önzésükben könnyen mentek el a segítségre szoruló mellett) is meglepődnek azon, hogy a király által felsoroltakat mikor tették vagy nem tették meg.

Jézus üdvösséget ígér azoknak, akik irgalmasságot gyakoroltak a legkisebb testvéreire, hiszen nem mással tették azt, mint vele. Jézus a tehetetlenekkel, a rászorulókkal, a kiszolgáltatottakkal, a világ elesettjeivel vállal közösséget. Jézus tehát nem az általános emberszeretetet emeli ki, hanem a vele szemben gyakorolt irgalmasságot. Létezik olyan Krisztus-hívó, aki ennek eleget tud tenni? Ez az ige szembesít önmagunkkal és végső tehetlenségünkkel, ezért elvezet a reménység forrásához, és térdre kényszerít, hogy irgalmáért könnyörögve Krisztusra bízunk magunkat.

### *A perikópa megértése*

A felkészülés során érdemes az egész fejezetet egyben vizsgálni. Nem tudjuk az időt, hogy mikor jön el az Emberfia, ezért fel kell készülnünk az érkezésére. A kapott talentumainkkal Istennek tetsző módon kell élnünk, hogy az utolsó ítéletet ne rettegéssel, hanem örömmel és reménységgel várhasuk. Az irgalmasság cselekvésének megértéséhez párhuzamként használhatjuk Jézusnak az irgalmas samaritánusról szóló példázatát is (Lk 10,25–37).

Isten országa az ő ingyen kegyelméből már „készen áll számotokra a világ kezdete óta” (Mt 25,34b), azaz nem a mi cselekedeteink érdemszerző volta be-

folyásolja azt, hanem mindazoknak helyük lesz ott, akik nem csupán rajongó módon tekintenek földi életük során Jézusra, hanem valódi követőként cselekszik is Isten akaratát, akár még kockázatvállalás árán is. Jézussal járnak az úton: szavaikban és tetteikben a krisztusi tanítás, magatartás köszön vissza.

### *Igehirdetési vázlat*

A ma embere – nem számol az ítélettel

A mostban, a jelenben éljük a mindennapjainkat. Az éppen aktuális pillanatban akarjuk jól érezni magunkat. Egyre inkább azt tapasztalom, hogy félve tekintünk előre, és nem tervezzük annyira tudatosan a jövőt, mint ahogyan az elődeink tették. Valószínű, hogy ezt a gondolkodást erősítik azok a helyzetek is, amelyek az utóbbi időben hatással vannak ránk: járványok, háborúk, a digitális világ gyors fejlődése. Sokszor még a jelenben is kapkodjuk a fejünket, próbálunk lépést tartani a fejlődéssel, számtalan bizonytalan tényező befolyásolja a mindennapjainkat, melyek csökkentik annak esélyét, hogy előre tekintsünk, tervezzünk. Nemcsak a polgári életben vagyunk így, hanem keresztyén életfolytatásunkban is ritkán nézünk előre. Nincs jelen a mindennapi vagy ünnepnapok vallásosságunkban az a gondolat, hogy egyszer meg kell állnunk Isten ítélőszéke előtt, vár ránk a végső ítélet. Sőt tartok attól, hogy önmagukat hívő embernek tartók között jó pár olyannal is találkozánk, akik kétségbe vonják ennek lehetőségét, kevésbé számolnak azzal, hogy ez valóban be is fog következni.

Figyelmeztető szó – ítélet előtt állunk

Igehirdetési alapigénk fel akar rázni bennünket. A ma megszólaló evangélium egyértelműen beszél arról, hogy hiába nem akarunk tudomást szerezni az utolsó ítéletről, attól még be fog következni. Ha nem akarjuk, hogy felkészületlenül érjen, akkor bizony változásra van szükségünk. Nem lehetünk hobbikeresztyének. Nem ragadhatjuk ki Isten tanításából csak a nekünk tetsző részeket. Nem irányíthatjuk őt kényünk-ked-

vünk szerint. Nem lehetünk csupán vasárnapi istentiszteletre járók, tisztséget örömmel vállalók, de áldozatot már kevésbé hozók. Nem lehetünk csupán igehallgatók, miközben nézeteltéréseinket, konfliktusainkat nem tudjuk vagy nem akarjuk megoldani. Kétezer év távlatából semmit sem változtunk, így Jézus tanítása igencsak aktuális. Juhoknak képzeljük magunkat, miközben igencsak kecskék vagyunk.

Térdelj le! Irgalomból élj és cselekedj! Még nem késő!

Ha már ítéletről van szó, akkor mi könnyen meg tesszük ezt Isten helyett. Szétválasztunk családokat, közösségeket elvek, érvek, egyéni nézőpontok szerint. Nem közeledünk egymáshoz, hanem egyre inkább távolodunk. Nem a felebaráti szeretet és irgalom gyakorlása van a porondon, hanem pont az ellenkezője. Kíméletlenül véleményt formálunk, értékelünk, kirekesztünk. Milyen jó, hogy az ítélőbíró nem más, mint a szívekbe látó Jézus Krisztus! Ő ismer minket, és tudja, milyen szándék vezérel bennünket: az önzetlen, maga hasznát nem kereső, Isten irgalmából élő cselekedet vagy az önző számítás, érzéketlen közöny. Az ítélet mércéje nem a szavakban, hanem a szeretet cselekedeteiben rejlik. A Krisztusba vetett hit és a hitetlenség gyümölcsei kerülnek felszínre. Van-e élő Krisztus-hit, amely szeretetben és irgalmasságban mutatkozik meg? Az ítélet már ma elkezdődik egyszerű, hétköznapi döntéseink meghozatalában, hogy azokat Krisztussal vagy nélküle hozzuk meg. Isten kegyelméből élünk. Nyissa hálára a szívünket, hogy ebből a kegyelemből merítve Krisztusból élő hittel teljesen természetesen cselekedjünk másokért!

### *További javaslatok az istentisztelethez*

Énekek

EÉ 502; 448

Áldás

Az irgalom Istene tegye teljessé a másokért tett lépéseidet. (Varga Gyöngyi)

## Illusztráció

### TÖRTÉNET

#### *Az arany rizsszem*

Koldusként róttam a falut, ajtóról ajtóra járva kéregettem. Hirtelen, felsejlő álmoként jelent meg az utca végén az aranyhintód. Izgatottan találgattam, ki ülhet benne? A királyok királya? És ébredezni kezdett bennem a remény. Véget érnek most majd nehéz napjaim, olyan alamizsnát adsz, amely egy életre jólétre változtatja nyomorúságomat...

És akkor megállítottad mellettem a kocsit. Rám tekintettél, arcodon mosollyal szálltál ki. Éreztem, maga a boldogság közeledik felém. De te kinyújtottad a kezéd, és azt kérdezted:

– Mit ajándékozol nekem?

Micsoda királyi tréfa, gondoltam, egy koldustól koldulni?! Zavarba jöttem, tétován álldogáltam előtted, aztán belekotortam a tarisznyámba, és az egyik rizsszemet a markodba tettem.

Milyen leírhatatlan volt a csodálkozásom, amikor este, tarisznyámat kiürítve a sok kacat

között ráleltem arra a rizsszemre, színarannyá változott. Keserű sírásra fakadtam, és kimondhatatlanul sajnáltam, hogy nem volt elég bátorságom mindenemet neked adni...

Rabindranath Tagore nyomán

### Felhasznált és ajánlott irodalom

- JÁNOSSY Lajos 2008. *Az egyházi év útmutatása*. 2., jav. kiad. Fraternitás Magyarországi Evangélikus Lelkészek Közossége, Veszprém.
- KARNER Károly 1935. *Máté evangéliuma*. Keresztyén Igazság, Sopron.
- MACDONALD, William 2012. *Újszövetségi kommentár*. 1. köt. *Máté–Róma*. Evangéliumi Kiadó, Budapest.
- MAGASSY Sándor 1997. *Óegyházi perikópák*. 2. köt. Magánkiadás, Budapest.
- VARGA Zsigmond 1996. *Görög–magyar szótár az Újszövetség irataihoz*. Kálvin Kiadó, Budapest.
- VARGA Zsigmond 1995. *Máté evangéliumának magyarázata*. In: *A Szentírás magyarázata. Jubileumi kommentár*. Kálvin Kiadó, Budapest.
- WALVOORD, John F. – ZUCK, Roy B. (szerk.) 1997. *A Biblia ismerete kommentársorozat*. 6. köt. *Máté–János*. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest.

■ CSORBÁNE FARKAS ZSÓFIA ANNA